

Aschiana är en ovanlig skola. Här spelar man musik, lär sig engelska, snidar i trä, målar, spelar fotboll och tränar kampsport.

Det svänger rejält när ungarna kör igång, skriver artikelförfattaren Börje Almquist.

Med pumporgel och tabla

Tablorna ljuder rytmisk ackompanjerade av ett par handorglar. Sången fullbordar ljudbilden. Musikanterna är unga, verkar väldigt drivna och det låter i mina öron mycket bra. Det svänger. Att de är unga är inte konstigt. De är gatuarbetande barn i Kabul som varje dag kommer till barnorganisationen Aschianas dagcenter i Shar-e Nau i centrala Kabul för att få skolundervisning och för att delta i olika aktiviteter. Bland annat får de lära sig att spela olika instrument.

Text & bild: Börje Almquist

Varje dag kommer omkring 4 500 gatuarbetande barn till något av Aschianas tre dagcenter i Kabul. Ytterligare 3 000 internflyktingbarn kommer till tre tillfälliga center.

Tack vare ett särskilt arrangemang med barnens föräldrar i form av en dagpenning för förlorad arbetsinkomst, kan även gatuarbetande barn få gå i skolan. Skolundervisningen är nämligen förlagd på tider som tillåter barnen att både arbeta och gå i skolan.

I ett av klassrummen pågår engelskaundervisning. Efter att ha hälsat på barnen och deras lärare ber jag dem fortsätta lektionen och inte låtsas om mig när jag går runt och fotograferar. Barn efter barn, pojkar och flickor, går fram till en whiteboard och uttalar en mening på engelska.

– I am Arif Ali. You are Sara Khan, säger de med ett bra engelskt uttal.

I NÄSTA RUM får några pojkar yrkesutbildning. De ska bli träsnidare och sitter och hyvlar med stor målmedvetenhet. I slöjdsalen står färdiga snickeriarbeten. Vackert snidade lådor, skåp, ramar och annat.

I ett annat klassrum sitter några pojkar och flickor och målar. Tre sitter på golvet och ett par pojkar sitter på stolar och målar tavlor uppställda på stafflier.

När jag kommer in reser sig barnen och hälsar artigt precis som i de andra undervisningssalarna. Afghanska barn, framför allt skolbarn, är lite som en blandning av barn och artiga vuxna. Barnen i målerisalen känns nog mer åt det vuxna hållet. Deras konst är inte bara en del av undervisningen. Nästa vecka ska ett antal av barnens tavlor ställas ut på en utställning på Lycee Estilal, en anrik gymnasieskola i Kabul. Barnens konst turnerar ibland också utomlands. Den har ställts ut i USA och Japan och en del har även sålt några verk.

En viktig aktivitet för barnen är idrott. Några killar spelar fotboll på en liten fotbollsplan och i ett tält bredvid tränar man kampsport. Varje dag får barnen också lunch på Aschiana. Men vilka är barnen som kommer hit?

– Vi hittar barnen ute på gatorna när vi kartlägger gatuarbetande barn här i Kabul. Om ett barn är villigt att komma hit till oss, så går vi hem till föräldrarna och pratar med dem. Vi berättar för föräldrarna om vad vi har att erbjuda barnen och ber om deras tillåtelse att de ska låta barnen få komma hit. Ibland måste vi argumentera mycket. En del föräldrar tillåter inte barnen att komma hit eftersom de är familjens enda inkomstkälla och de har inte råd, berättar Homa Sa-boor socialarbetare och genussamordnare på Aschiana.

Föräldrarna inbjuds också två gånger i veckan att komma till särskilda föräldradagar på Aschiana.

– Då berättar vi för föräldrarna om mänskliga rättigheter och om hur de kan skydda sina barn från att råka illa ut.

Mohammad Yousuf.

Med kvinnorna diskuterar vi kvinnors rättigheter, som att de som alla andra också har rätt att till exempel köra bil. Dessutom får de sexualupplysning, berättar Saboor.

FÖRUTOM SKOLUNDERVISNING får barnen narkotikaupplysning, information om hälsa och hygien och om hur de kan skydda sig mot malaria. Aschiana har också dagcenter i Mazar-i-Sharif och i Parwan, strax norr om Kabul. 500 barn som bor i internflyktinglägret Charai Kambar, i västra Kabul får också undervisning genom ett mobilt utbildningsteam som kommer till lägret, där det bor cirka 6 000 internflyktingar som flytt från kriget i södra Afghanistan. De mobila teamen undervisar också 750 barn på tre andra platser i Kabuls utkanter där det inte finns någon skola för barnen.

– Vi sponsrar också utbildning av 120 barn. Föräldrarna får 20 dollar i månaden för att kompensera för barnens utblivna arbetsinkomst när de studerar istället för att arbeta. Vi har förstas närvarokontroll så att de inte är ute på gatorna när det är undervisning. Vi har också ett utbildningsprogram för 500 föräldralösa barn, berättar Mohammad Yousuf, Aschianas chef och grundare.

Aschiana har också ett program med snabbutbildning av barn som har missat ett eller flera år i skolan.

– Barnen läser in de första sex skolåren på tre år så att de sedan kan börja i sjunde klass i en vanlig skola. Samtidigt får de yrkesutbildning så att de kan försörja sig, säger Yousuf.

Man erbjuder också ett skyddsprogram med ett hem för pojkar från Kabul som rymt hemifrån.

– Det är för pojkar som våra socialarbetare kommit i kontakt med eller som tagits omhand av polisen. Vi undersöker varför de har rymt och försöker lösa problemen och återförenera dem med sina föräldrar. Sedan följer vi upp efter att de har återvänt och undersöker huruvida problemen kvarstår eller inte.

FÖR ATT FÖRSÖKA BRYTA NED barriärerna mellan de gatuarbetande barnen och andra barn organiseras idrottsevenemang mellan barnen på Aschiana och andra barn. Dessutom ger barnen konserter och teaterföreställningar.

– Vi skulle behöva hjälp med upplysningsarbete. Vi vill ge ett fredsbudskap från de afghanska barnen till barn i andra länder. Att de afghanska barnen ska berätta för andra barn om sina erfarenheter så att barn i andra länder sätter press på sina föräldrar för fred, säger Yousuf.

Hans dröm är också att barnens musikgrupper ska kunna åka utomlands och få kontakt med barn i andra länder. Genom de yrkesutbildningar som Aschiana ordnar kan barnen bli IT-tekniker, snickare, träsnidare, kalligrafimålare, elreparatörer, svetsare, hårfrisörer och frisörskor, skraddare och sömmerskor.

Nyligen fick Aschiana mark av kungafamiljen i Karez Mir, norr om Kabul.

– Marken är på en hektar som vi har fått rätt att använda för all framtid. Där tänker vi odla blommor som kan säljas till hotell i Kabul. Där ska barn få lära sig att bli trädgårdsmästare. •

På Aschiana ägnar man sig också åt träsnide...

... och spelar fotboll...

... samt tränar kampsport...

... eller målar.